

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ PROTEZ-ORTEZ EĞİTİMİ

H. Selim KARABEKİR*, **Hacer ÖZDEMİR****, **Şengül PARLAKÇI*****

* Afyon Kocatepe Üniversitesi Atatürk Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Afyon, hkarabekir@aku.edu.tr

** Afyon Kocatepe Üniversitesi Atatürk Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Afyon

*** Afyon Kocatepe Üniversitesi Atatürk Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Afyon

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ TARİHÇESİ

Afyon Kocatepe Üniversitesi 10 Kasım 1992 tarihinde eğitim-öğretim faaliyetlerine başlamıştır. Üniversitenin tarihi, Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisine bağlı olarak kurulan Afyon Maliye Muhasebe Yüksekokulu'nun açıldığı 1974 yılına dayanmaktadır.

ATATÜRK SAĞLIK HİZMETLERİ MYO TARİHÇESİ

Atatürk Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu 1992-1993 eğitim-öğretim yılında Ebelik programı ile ön lisans eğitimine başlamıştır. 1997-1998 eğitim-öğretim yılında Ebelik eğitiminin 4 yıllık lisans eğitimine dönüştürülmesi ile birlikte ön lisans eğitimine yeni öğrenci kaydı yapılmayarak, kayıtlı mevcut öğrencilerin mezun olmaları sağlanmıştır.

- YÖK'ün 07.10.1999 tarihli onayı ile 1999-2000 eğitim-öğretim yılında Protez-Ortez, Tıbbi Laboratuvar ve Radyoloji programları ile yeniden eğitim ve öğretime başlayan Yüksekokulumuzda 2000-2001 eğitim-öğretim yılında Biyomedikal Cihaz Teknolojisi programı açılarak öğrenci alınmıştır.
- YÖK'ün 01.02.2002 tarihli onayı ile Yüksekokulumuzda 2001-2002 eğitim-öğretim yılında Hidroterapi programının açılması ve 30 öğrencinin alınması uygun görülmüştür.

- Afyon Kocatepe Üniversitesi senatosunun 14.05.2003 tarihli kararıyla meslek yüksekokulumuz bünyesinde 2003-2004 eğitim-öğretim yılında Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik programı açılmasına ve 40 öğrenci alınmasına karar verilmiştir.
- YÖK onayıyla 2004-2005 eğitim-öğretim yılında Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik ile Biyomedikal Cihaz Teknolojisi programlarına II. öğretim açılmıştır. 2006-2007 eğitim-öğretim yılında Hidroterapi programına 45 kontenjanlı II. öğretim açılmıştır. Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik programı ile Hidroterapi programı normal öğretim öğrenci sayısı da 45'e çıkarılmıştır.
- 2008-2009 eğitim-öğretim yılında Biyomedikal Cihaz teknolojisi programı YÖK kararıyla Afyon Meslek Yüksekokuluna devredilmiştir.
- 2008-2009 eğitim-öğretim yılında ek kontenjanla Yaşlı Bakım Hizmetleri programı Yüksekokulumuza açılmıştır. Gene Anestezi programı Yüksekokulumuza açılmış olup önümüzdeki eğitim-öğretim yılında öğrenci alınacaktır.
- Yüksekokulumuza 2009-2010 eğitim-öğretim yılında Elektronöroloji, Cilt Bakım ve Güzellik, Sağlık Kurumları İşletmeciliği, Masaj programlarının açılması kararlaştırılmıştır.

Atatürk Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda Yer Alan Programların İsimleri

- Protez-Ortez
- Radyoloji
- Tıbbi Laboratuvar
- Hidroterapi
- Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik
- Yaşlı Bakım Hizmetleri

-“Protez-Ortez” programında okul kadromuzda yer alan meslek eğitmeni sayısı 1 olup öğretim görevlisi statusündedir.

-“Protez-Ortez” programında okul kadromuzda yer alan meslek dışı eğitmen sayısı 2 olup, kadroları öğretim görevlisidir.

-“Protez-Ortez” programında okul dışından görevlendirilen meslek eğitmenlerin sayısı 5 olup, uzman ve okutman kadrosunda çalışmaktadır.

-“Protez-Ortez” programında okul dışından görevlendirilen meslek dışı eğitmenlerin sayısı 16 olup; yardımcı doçent, doçent ve öğretim görevlisi kadrosundadır.

Protez-Ortez programımızda toplam eğitmen sayısı 24,

Protez-Ortez programımızda okulumuzun her yıl kabul ettiği öğrenci sayısı 30’dur.

ÖĞRETİM YILI	KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİ SAYISI	MEZUN OLAN ÖĞRENCİ SAYISI	BAŞARI YÜZDESİ
1999-2001	25	23	92,0
2000-2002	31	27	87,0
2001-2003	31	25	80,6
2002-2004	28	21	75,0
2003-2005	24	21	87,5
2004-2006	29	24	82,7
2005-2007	30	29	96,6
2006-2008	29	17	58,6

“Protez-Ortez programında okulumuzun eğitime başladığı 1999 yılından 2008 yılına kadar toplam kayıt yaptıran öğrenci sayısı 227 olup, 187’si mezun olmuştur. Okulumuzun 1999-2000 yılları arasındaki toplam başarı yüzdesi 82,3’dür.

DERSLER	DERS SAATİ
Tıbbi Biyoloji ve Genetik	2
Mikrobiyoloji	2
Anatomi	3
Fizyoloji	2
Teknik Resim	4
Tıbbi Terminoloji	2
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi	2
Bilgisayar	2
Yabancı Dil	2
Türk Dili	2
Güzel Sanatlar	1
Psikososyal Rehabilitasyon	2
Kinezyoloji ve Biyomekanik	2
Ortopedi ve Travmatoloji	2
Proteze Giriş	7
Orteze Giriş	7
Hasta Psikolojisi	2
İlk Yardım	2
Protez I	5
Ortez I	5
Protez Rehabilitasyon	1
Ortez Rehabilitasyon	1
Nöroloji Hastalıkları	2
Halk Sağlığı ve Tıbbi Deontoloji	2
Malzeme Bilgisi	5
Atölye Pratiği	4
Mesleki Teknoloji	2
Ortez II	11
Protez II	11

PROTEZ-ORTEZ PROGRAMI DERS İÇERİKLERİ

Tıbbi Biyoloji ve Genetik: Hücrenin yapısı, hücre metabolizması, genetik materyalin yapısı, rekombinat DNA teknolojisi ve kromozom düzensizlikleri, prenatal tanı ve kullanılan yöntemler, genetik danışma konuları öğretilmektedir.

Mikrobiyoloji: İnsanda hastalık yapan başlıca mikroorganizmalar, genel viroloji, immünolojik tanı yöntemleri öğretilmektedir.

Anatomi: İnsan vücudunda yer alan iskelet, kas, solunum, dolaşım, sindirim, boşaltım, üreme, endokrin ve sinir sistemleri ile bu sistemleri oluşturan organların normal yapısı, komşulukları ve fonksiyonları öğretilmektedir.

Fizyoloji: Hücre, iskelet kasları, dolaşım, solunum, sindirim, hormon, genital ve sinir sistemi fizyolojilerine ait teorik konular öğretilmektedir.

Teknik Resim: Teknik resim alet ve gereçleri, standartlar, geometrik çizimler, perspektif görünüşler ve çeşitleri, görünüşler ve prensipleri, ölçülendirme ve yüzey kalitesi, imalat resimleri ve okunması, kesit resimler öğretilmektedir.

Tıbbi Terminoloji: Meslek hayatında karşılaşılabilecek tıbbi terimlerin alfabetik sırayla ve açıklamalı olarak öğretilmektedir.

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi: İnkılâp, İhtilal, Islahatlar, I. ve II. Meşrutiyet Hareketleri, Milli Mücadele'nin başlaması, Kongreler, TBMM'nin açılması, Lozan'dan sonra Türk dış politikası, siyasi ve sosyal alanda yapılan inkılaplar, ekonomik, kültürel ve sağlık alanındaki gelişmeler, çok partili siyasi hayata geçiş denemeleri, laikleşme amacıyla yapılan devrimler, Atatürkçülük bilinci öğretilmektedir.

Bilgisayar: İşletim Sistemler, Windows, Ofis programlarının tanıtımı, MS Word kelime işlemi programının kullanılması, MS Excel hesap tablosu oluşturma ve temel grafik çizdirme teknikleri öğretilmektedir.

Türk Dili: Dil-Kültür ilişkisi, Türk dilinin dünya dilleri arasındaki yeri ve tarihi gelişimi, Türkiye Türkçesinin grameri, kompozisyon bilgileri, edebiyat türleri, bilimsel araştırma yöntemleri, yazım kuralları, noktalama işaretleri öğretilmektedir.

Güzel Sanatlar: Öğrencilerin bilgi ve becerileri doğrultusunda eğilimli olukları konularda üç boyutlu ürünlerin üretimi öğretilmektedir.

Psikososyal Rehabilitasyon: Psikoloji ve davranış bilimlerine giriş, davranışın belirleyicileri, bilinç, oryantasyon, dikkat, duygular, algı ve zeka, psikososyal gelişim dönemleri, kişilik ve kişilik kuramları öğretilmektedir.

Kinezyoloji Biyomedikal: Biyomekanik temel prensipleri, kinezyoloji ve postür analizi, üst ekstremité hareket analizi, alt ekstremité

kinezyolojik hareketleri, yürüyüş analizi, ağrı ve hareketle etkileşme öğretilmektedir.

Ortopedi ve Travmatoloji: Kas İskelet sistemi anatomisi, ortopedide tedavi yöntemleri, travmada genel prensipler, üst ve alt ekstremité yaralanmaları, çocuklarda deformiteler ve omurga hastalıkları, üst ve alt ekstremité hastalıkları öğretilmektedir.

Proteze Giriş: Üst ve alt ekstremité kas ve kemik anatomisi, üst ve alt, ekstremité damar ve sinir anatomisi öğretilmektedir.

Orteze Giriş: Ortezin tanımı amaçları ve isimlendirilmesi, eklem anatomisi, üst ekstremité anatomisi, el-el bileği ortezleri, omuz ve dirsek ortezleri, alt ekstremité anatomisi, kısa ve uzun bacak yürüme ortezleri-diz ortezleri-pediyatrik ortezler öğretilmektedir.

Hasta Psikolojisi: Davranış bilimleri ve bir davranış bilimi olarak psikoloji, insan davranışının temelleri ve belirleyicileri, hasta ve hasta yakını psikolojisi öğretilmektedir.

İlk Yardım: İlk Yardım tanımı ve önemi, hasta değerlendirmesi, kırık-çıkık ve burkulmalarda ilk yardım, kafa ve omurga travmaları, kalp sağlığı, hasta taşıma yöntemleri öğretilmektedir.

Protez I: Amputasyon tekniği ve prensipleri, doğuştan ekstremité özürleri, normal ve patolojik yürüyüş, protez ayak-ayak bileği tipleri ve diz altı protezleri öğretilmektedir.

Ortez I: Spinal ortezler, ayak ortezleri ve ayakkabı modifikasyonların, kırıkların fonksiyonel ortezlenmesi, spor yaralanmaları ve ortezleme, halluks valgus ve ortezleme, tortikollis ve ortezleme, konjenital kalça çıkığı ve ortezleme öğretilmektedir.

Protez Rehabilitasyon: Rehabilitasyonun tanımlanması, protez rehabilitasyonunda kullanılan egzersiz tipleri ve bu egzersizlerin etkileri öğretilmektedir.

Ortez Rehabilitasyon: Rehabilitasyonun tanımlanması, Ortez rehabilitasyonunda kullanılan egzersiz tipleri ve bu egzersizlerin etkileri öğretilmektedir.

Nörolojik Hastalıklar: Santral ve periferik sinir sistemi anatomisi ve fizyolojisi,

serebrovasküler hast I need this program for my thesis. I want to learn when can use it? when will you send the licenses needed, otherwise I don't use it. alıklar, spinal kord hastalıkları, kas hastalıkları, periferik sinir hastalıkları, serebellar sistem hastalıkları, dejeneratif beyin hastalıkları öğretilmektedir.

Halk Sağlığı ve Tıbbi Deontoloji: Sağlık ve hastalık kavramı, sağlık eğitimi, işçi sağlığı ve bulaşıcı hastalıklar öğretilmektedir.

Malzeme Bilgisi: Malzemenin tanımı, malzeme türleri ve sınıflandırılması, metal malzemelerin mekanik kontrolü, demir ve döküm işlemleri, alaşımsız karbonlu çelikler, alaşımlı çelikler, demir dışı metaller ve alaşımları, ağaç, deri, alçı plastikler ve güçlendirici maddeler öğretilmektedir.

Atölye Pratiği: Atölye aletlerinin tanıtımı, alet kullanım alışkanlığının kazandırılması, ortez ve protez yapımı için el becerisinin geliştirilmesi öğretilmektedir.

Mesleki Teknoloji: El aletleri, kesme aletleri, eğeleme aletleri, çeneli aletleri, el makineleri, zımparalama, şekil verme, kompresör, kaynak işleme, kazalardan korunma-çalışma kuralları öğretilmektedir.

Protez II: Diz altı amputasyonları ve protezleri, diz dezartikülasyon protezleri, diz üstü amputasyonları ve protezleri, kalça dezartikülasyon protezleri, üst ekstremité amputasyonları ve protezleri, omuz dezartikülasyon protezleri, elektrikli üst ekstremité protezleri öğretilmektedir.

Ortez II: Serebral palsy ve ortezleme, spina bifida-meningomyelose ve ortezleme, paralitik hastalıklar ve ortezleme, osteoartik ve ortezleme, skolyoz ve kifozda ortezleme öğretilmektedir.

PROTEZ-ORTEZ PROGRAMI STAJ ÖZELLİKLERİ VE SÜRELERİ

Stajlarımız birinci ve ikinci yılın sonunda olmak üzere iki aşamalı olup, süresi 20 iş günüdür.

- Birinci yıl staj programı kapsamında, protez ve ortez yapımında kullanılan temel malzemelerin tanıtımı ve uygulamalı olarak hasta üzerinden alınan ölçülere uygun ortezin yapımı gösterilmektedir.
- İkinci yıl staj programı kapsamında, uygulamalı olarak hasta üzerinden alınan ölçülere uygun protezin yapımı gösterilmektedir.